

Naslovnica	Novosti	Udruge	Zdravlje	Regulative ▾	Priče ratnika	Povijest ▾	O nama	Q
------------	---------	--------	----------	--------------	---------------	------------	--------	---

Izdvojeno • Zdravlje

Utjecaj pandemije COVID-19 na pružanje podrške u redovnim predškolskim skupinama djeci s teškoćama u razvoju i njihovim obiteljima

3. kolovoza 2020. • by • Dora Marinić

Razdoblje trajanja pandemije COVID-19 izazovno je vrijeme za sve segmente socio-ekonomskog funkcioniranja društva i zajednice. U medijima smo nerijetko mogli čuti o tome kako je čitava situacija utjecala na sustav odgoja i obrazovanja i na koji način je organizirano pohađanje vrtića i nastava itd. Usluge svih sustava koji su nužni za osiguravanje stabilnosti većine građana, potrebne su i važne i za **ugroženije društvene skupine, među koje pripadaju i djeca s teškoćama u razvoju te njihove obitelji**. Izazovi u redovnim vrtićkim okruženjima za djecu s teškoćama u razvoju, njihove obitelji i odgajatelje su brojni i u normalnim okolnostima (velik broj djece u skupini, teškoće sa zapošljavanjem trećeg odgajatelja ili pomoćnika za dijete, nedovoljan broj stručnjaka u stručnim službama vrtića itd.). Tijekom razdoblja pandemije osim navedenih **svi uključeni u skrb i rehabilitaciju suočili su se s brojnim novim situacijama i ne baš tako brojnim rješenjima**. Koji su to izazovi, zašto je podrška djeci i njihovim obiteljima neophodna i na koji je način sustav odgovorio na potrebe ove osjetljive skupine donosimo u današnjem članku posebno **uzimajući u obzir obiteljsku dinamiku i perspektivu roditelja**.

Važno je istaknuti kako **djeca s teškoćama u razvoju imaju trajnije potrebe** koje se odnose na **urođena i stečena stanja organizma** za čije je svakodnevno funkcioniranje u zajednici nužan stručan pristup multidisciplinarnog tima (edukacijski rehabilitator, logoped, psiholog), kao i poseban vid pedagoške pomoći. Osim stupnja oštećenja, **kvaliteta i kontinuitet terapijskih programa te usluge odgoja i obrazovanja uvelike utječu na njihovu**

sposobnost samostalnog funkcioniranja. Već iz navedenog da se zaključiti kako je na djecu s teškoćama prekid pohađanja vrtića uslijed pandemije COVID-19 utjecao izraženije nego na djecu urednog razvoja.

Autor fotografije Sharon McCutcheon (Peexels)

Prestankom rada vrtića, sve razvojne aktivnosti i programi **nužno su se morali nastaviti odvijati kod kuće** jer vremena za pauzu i odgađanje kod djece s teškoćama nema. Kako bi se program u najvećoj mogućoj mjeri nastavio provoditi od kuće, **potrebna je brza i sustavna podrška roditeljima** i obiteljima koja je u **najvećoj mjeri izostala**. Istraživanja i iskustva roditelja i odgajatelja pokazuju kako je zajedničko praćenje i kontinuirana suradnja roditelj – odgajatelj – stručan tim nužna za napredak, razvoj i funkcioniranje djeteta s teškoćama u vrtiću. Majke navode kako su u novonastaloj situaciji **komunikaciju uglavnom preuzele odgajateljice** koje su, sasvim logično, pripremale redovne materijale i upute koji su se odnosili na redovne aktivnosti za svu djecu. **Komunikacija sa stručnim timovima**, koji su ključni u osmišljavanju i evaluaciji programa za djecu s teškoćama, **uglavnom je izostala**. Bez obzira na to što je roditelj ravnopravan član odgojno-obrazovnog i rehabilitacijskog tima, bez stručne podrške i vođenja ne može pravovremeno i pravilno reagirati. Jasno je, dakle, kako su roditelji ostali bez partnera u timu, a cjelokupan „teret“ provođenja aktivnosti i programa uvelike je **utjecao na cjelokupnu obiteljsku dinamiku** i njihovo psihološko stanje.

Iako inkluzivno okruženje za djecu ima višestruke benefite, uključivanje i prilagodba djeteta s teškoćama u redovnu skupnu izazovna je i nerijetko duga. **Ritam i rutina** koji se uspostave kroz neko vrijeme u vrtićkom okruženju ključni su za napredak i razvoj. **Naprasan i nenajavljeni prekid rutine za djecu** s teškoćama često je veliki stresor, koji **utječe ponajprije na interpersonalne vještine djeteta**. Roditelji koji nisu imali dovoljnu podršku i

čije reakcije nisu bile pravovremene navode kako je kod djece **došlo do brojnih negativnih promjena** uključujući narušavanje ritma budnosti i spavanja te agresivne i emocionalne ispade. Iako nema djeteta na koje ova situacija nije utjecala, **roditelji koji su imali bolju podršku i povoljne okolnosti** provođenjem aktivnosti i pravilnim reakcijama **uspjeli su spriječiti regresiju u razvoju**. Osim navedenog, nakon ponovnog otvaranja dječjih vrtića djeca se ponovno moraju prilagođavati i privikavati na rutinu odlaska u vrtić što predstavlja izazov i po ponovnom otvaranju i početku rada odgojno-obrazovnih ustanova.

Autor fotografije – Pragyana Bezbaruah (Pexels)

Djeca s teškoćama u razvoju, osim u redovne predškolske programe uključena su i u terapijske programe u drugim sustavima (privatna praksa, sustav zdravstva i socijalne skrbi). Roditelji navode kako su **komunikaciju ostvarivali uglavnom s privatnim terapeutima** i to na način da su dobivali **e-materijale s individualiziranim aktivnostima i uputama za rad**. Iako su materijali bili od velike pomoći, roditelji ističu kako **direktan rad i savjetovanje s individualnih terapija ništa ne može zamijeniti**. Određene ustanove provodile su tzv. telerehabilitaciju koja se u radu s djecom predškolskog uzrasta svodila uglavnom na savjetovanje roditelja onda kada je to bilo moguće. Naime, ne smijemo zanemariti činjenicu kako je izvjestan broj roditelja koji **nemaju znanja i mogućnosti koristiti informacijske i komunikacijske tehnologije**, pa oni ove oblike usluge nisu mogli niti koristiti.

Ustanove su ponovno otvorene, privatne prakse su nastavile s radom, a svi zajedno privikavamo se na „novo normalno“. Možemo zaključiti da smo svi mi, pa tako i obitelji djece s teškoćama preživjeli zatvaranje i obustavu života. Izvjestan broj roditelja brzo i pravovremeno je reagirao i prebacio se na rad od kuće, no za većinu je situacija ipak bila prezahtjevna. Čeka li nas novo zatvaranje? Ne znamo, a to nije niti ključno. **Puno je važnije**

pitanje jesmo li iz prethodnog iskustva nešto naučili i hoće li predškolski sustav biti spremniji i organiziraniji za rad s djecom s teškoćama u razvoju i njihovim obiteljima ukoliko do toga dođe. Iako se nadamo da odgovor nećemo morati saznati, jedno je sigurno – roditelji djece s teškoćama u razvoju u redovnim vrtićkim skupinama ne žele reprimu.

NASLOVNA FOTO – Gustavo Fring from Pexels

*Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije

Izvori: Dalmau M., Ballcels-Ballcels A., Gine C., Canadas M., Casas O., Salat Y., Farre V., Calaf N. (2017): How to implement family-centred model in early intervention. *Anales de psicología*. 33(3), 641-651. Jeić, M., Smiljanić, M. i Kuljašević, K. (2013). Suradnja vrtića s roditeljima – primjeri dobre prakse. *Dijete, vrtić, obitelj*, 19 (72), 4-6. Mikas, D., Roudi, B. (2012.): Socijalizacija djece s teškoćama u razvoju u ustanovama predškolskog odgoja. *Pediatrics Croatica*, 2012, 56, 207-214.

O autoru

Dora Marinić

Magistra edukacijske rehabilitacije. Vlasnica obrta Sinapsus, kabineta za edukacijsko-rehabilitacijsku podršku. Voli povijest, prirodu i životinje. Slobodno vrijeme provodi putujući i otkrivajući skrivene kutke Lijepe naše.

[Pogledaj sve objave](#)